

Årsplan 2026-2027

VI SKAPER FRYDEFULLE ØYEBLIKK!

Innledning	3
Årsplan	3
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	3
Larviksbarnehagen	3
Kommunens visjon og verdier:	4
Presentasjon av barnehagen	4
Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis	10
Barnehagens verdigrunnlag	10
Barn og barndom	10
Demokrati	11
Mangfold og gjensidig respekt	11
Likestilling og likeverd	12
Bærekraftig utvikling	13
Livsmestring og helse	13
Kosthold og måltider	14
Barnehagens formål og innhold	15
Omsorg	15
Lek	16
Danning	17
Læring	18
Vennskap og fellesskap	19
Barns medvirkning	20
Samarbeid mellom hjem og barnehage	21
Overganger	22
Når barnet begynner i barnehagen	22
Overgang innad i barnehagen	23
Overgangen mellom barnehage og skole	23
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	24
Planlegging	24
Vurdering	24
Dokumentasjon	24
Barnehagens arbeidsmåter	25
Progresjon	25
Barnehagens digitale praksis	25
Barnehagens fagområder	26
Trafikksikker barnehage	26
Kompetanseplan	27
Organisasjonskart barnehagen	27
PRAKTISKE OPPLYSNINGER	28

Innledning

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold ([§ 2](#)) og barns rett til medvirkning ([§ 3](#)) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes.

[Progresjonsplanen](#) er laget som et vedlegg til Årsplanen og vil være et viktig arbeidsredskap for planlegging og evaluering for barnehagens personal.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er ifølge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barns behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Larviksbarnehagen

De kommunale barnehagene i Larvik ønsker å bidra til helhet og sammenheng i barns oppvekst – og utdanningsløp, samt hele barnets fysiske og psykiske helse. Vi bryr oss om det som skjer i barnets liv, og vi ønsker å bidra til at barna får de beste forutsetninger for å mestre livet. De ulike virksomhetsområdene samhandler tett med hverandre - slik at barnas trivsel og utvikling blir ivaretatt og sørger for, blant annet, gode overganger.

[Jeg er meg](#) har vært et prosjekt for barnehager og skoler i Larvik. Dette prosjektet er nå implementert i alle barnehager og har som hensikt å fremme barn og unges seksuelle helse og livsmestring for å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Planen [Kvalitet i barnehagen](#) skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlig barnehagetilbud i alle kommunale barnehager i Larvik. Tidlig innsats, mestringsspektivet og samarbeid og samhandling vektlegges og det pekes på i hvilken retning barnehagene samlet skal utvikles.

Våre veivalg kan du lese mer om i [Kvalitet i barnehagen](#).

For barnehageåret **2026/2027** skal vi også:

- I samarbeid med PPT skal vi jobbe videre med å bli enda bedre på ASK. ASK betyr å bruke bilder, symboler og tegn sammen med det vi sier.

Alle barn har stor nytte av ASK og det er helt nødvendig for barn som mangler talespråk og trenger en annen måte å uttrykke seg på. Det er også til stor hjelp for de som trenger støtte for å forstå det vi sier, for eksempel barn som lærer norsk som et nytt språk. I tillegg er det et

fint verktøy for de aller yngste barna som holder på å lære seg å snakke.
Når de ansatte bruker bilder og tegn i hverdagen, blir det lettere for alle barna å forstå hverandre, leke sammen og si sin mening.

- Bidra til Foreldrekraft i et tverrfaglig miljø (barnehage, skole, helsestasjon, Pedagogisk psykologisk tjeneste). Dette fokuset er en flerårig satsning. I 2026/2027 skal de ansatte i barnehagene få økt kompetanse knyttet til relasjonsbygging, kunnskap om risiko og beskyttelsesfaktorer i barns liv og økt trygghet i gjennomføringen av foreldresamtaler.

I tillegg driver hver barnehage sitt eget utviklingsarbeid.

Kommunens visjon og verdier:

Visjon Larvik - miljøbevisst, livskraftig og verdiskapende

Verdier **NÆRE - Nysgjerrig - Ærlig - Raus - Engasjert**

Dette gjenspeiles i felles dokumenter:

Strategidokumentet for Larvik kommune:

De forskjellige delene i Strategidokumentet viser hvilke langsiktige og kortsiktige mål Larvik kommune jobber med.

Virksomhetsplan for barnehagene:

Viser hvilke tiltak og mål barnehagen og enheten har for det året vi er inne i. Gjelder for et år av gangen, og bygger opp under målene i Strategidokumentet.

Årsplanen for hver barnehage:

Er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og viser barnehagenes valg og begrunnelser. Den skal også gi informasjon om barnehagenes pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagenes samarbeidspartnere og andre interesserte.

Presentasjon av barnehagen

Solstad barnehage er sammen med de kommunale barnehagene i Larvik kommune organisert under Oppvekst og kvalifisering.

Barnehagene i kommunen har en felles virksomhetsleder, Anja Sterner.

Hver barnehage har en styrer som er daglig leder.

Solstad barnehage har en stabil personalgruppe bestående av pedagogiske ledere som alle er barnehagelærere og medarbeidere som er fagarbeidere og assistenter.

Barnehagen ble åpnet høsten 1979, den gang med to avdelinger.

I januar 2011 flyttet vi inn i en ny 4 avdelings barnehage beliggende på samme område.

Vi har to småbarnsavdelinger, Gullhår og Tyrihans, og to storbarnsavdelinger, Rødhette og Askeladden.

På hver avdeling har vi to barnehagelærere i tillegg til fagarbeidere og assistenter.

Barnehagen ligger i naturskjønne omgivelser og har et unikt uteområde med en trelavvo som brukes flittig.

Rundt oss har vi skogen med alle gravhaugene og våre egne turområder som har fått egne navn. I tillegg har vi gangavstand til sjø, strand og Stavern by.

Vi er en barnehage som er glad i å være ute og bruker ofte turområdene utenfor gjerdet.

"Vi SKAPER FRYDEFULLE ØYEBLIKK!"

Innhold i vår pedagogiske plattform

- Barn har god tid til lek. lek er frihet til å velge selv. lek gir utvikling, glede og vennskap
- Vi skaper en læringsarena som preges av nysgjerrighet og kreativitet
- Barn og personalet er aktivt deltagende og forskende
- Barns medvirkning og undring kjennetegner hverdagen
- Vi skaper trivsel gjennom glede og humor
- Vi ser det enkelte barn og gir trygghet og omsorg
- Vi formidler respekt og likeverd
- Vi kommuniserer på en tydelig og anerkjennende måte

Dagsrytme

07.00: Barnehagen åpner.

08.00 – 08.45: Vi serverer frokost.

09.00 – 11.00: Lek og tilrettelagt aktivitet. Ulike grupper dannes avhengig av ukedag og planlagte aktiviteter/morgenmøte/samlingsstunder starter.

11.00: Lunsj: Inne eller ute, i grupper eller avdelingsvis, avhengig av ukedag og årstid.

12.00: Bleieskift og soving på småbarnsavdeling. Aktivitet inne og ute for de som ikke sover.

12.30: Utelek, smågrupper på tur.

14.30: Samles vi igjen til ettermiddagsmat (og bleieskift på småbarnsavdeling). Det blir servert knekkebrød/brød for de som er ekstra sultne, eller bare frukt/grønnsaker og drikke.

16.30: Barnehagen stenger.

Barna får all mat og drikke i barnehagen hver dag.

Bursdagsmarkering

Vi feirer barnets bursdag i barnehagen med flagg ute, bursdagskrone og bursdagssamling hvor barnet er i fokus. Barnet kan velge om det ønsker smoothie eller frukt til dagen sin. På stor avdeling får barna en bursdagsbok hvor alle barna på avdeling har tegnet en tegning. Skal barnets bursdag feires privat, er det et ønske at man enten inviterer alle barna i samme årskull på avdelingen, eller alle jentene eller alle guttene i samme årskull/avdeling. Bursdagsinvitasjoner skal ikke legges i barnets hylle, men tlf. liste/mailliste til foreldre fås fra barnehagen ved forespørsel.

Når barn sover i barnehagen

De fleste barn på småbarnsavdelingene har behov for å sove i løpet av dagen. Barna sover i egne vogner under tak, på et skjermet område og med sovevakt tilstede.

Foreldre er ansvarlig for at "soveutstyr" er funksjonelt og sikkert:

- Vognen må være stabil slik at den ikke tipper dersom barnet beveger seg.
- Dersom vi skal bruke seler må disse være riktige tilpasset vogn, barn og eventuell vognpose.
- Alle må ha eget insektsnett og regntrekk
- Pose, dyne ut i fra årstid.

I samarbeid med foreldre skriver vi ned rutiner barnet har i forhold til soving og sovetiden loggføres i Visma.

Partnerbarnehage

Solstad barnehage er partnerbarnehage til Universitetet i Sørøst-Norge (USN)

Det betyr at vi er øvingsbarnehage for barnehagelærerstudenter som tar utdannelsen sin på Bakkenteigen.

Av og til vil dere gjennom året møte studenter som har praksisuker i barnehagen. De pedagogiske lederne er praksislærere for disse studentene.

Formålet med praksisopplæringen er å forberede studentene til arbeid i barnehage. Den skal gi studentene nødvendig erfaring for å bli skikket til å arbeide i barnehage, utvikle sin faglige dyktighet og få erfaringer med de arbeidsområdene en barnehagelærer har.

Vi har også elever fra Helse- og oppvekstlinjen ved Thor Heyerdahl videregående skole gjennom året.

«Jeg er meg»

Jeg er meg» er et prosjekt for å fremme barns seksuelle helse og forebygge seksuelle overgrep mot barn.

Kunnskap om kropp, følelser og relasjoner er viktige forutsetninger for at barn utvikler mestringskompetanse for egen helse, og legger grunnlaget for en helsefremmende livsstil- og gode valg senere i livet. Åpenhet og det å gi barn et ordforråd som gjør at de kan snakke om kropp, seksualitet og grenser, kan virke forebyggende mot seksuelle overgrep og bidra til at barn blir tryggere på å sette egne grenser for kroppen sin.

En viktig del av prosjektet har vært å styrke de ansatte i barnehage sin kunnskap og bevissthet om barns naturlige seksuelle utvikling, og hvordan denne kommer til uttrykk gjennom lek og atferd. Ved at vi har fått økt kompetansen hos personalet, er vårt håp at vi er satt i bedre stand til å snakke med barn om disse temaene, og dermed lettere kan identifisere barn det er grunn til å bekymre seg for. Gjennom temabaserte samlinger i barnehagen jobber vi med å styrke barns begrepsapparat om alle deler av kroppen og om de ulike følelsene.

Barna skal lære om – og øve på å respektere egen og andres kropp og grenser.

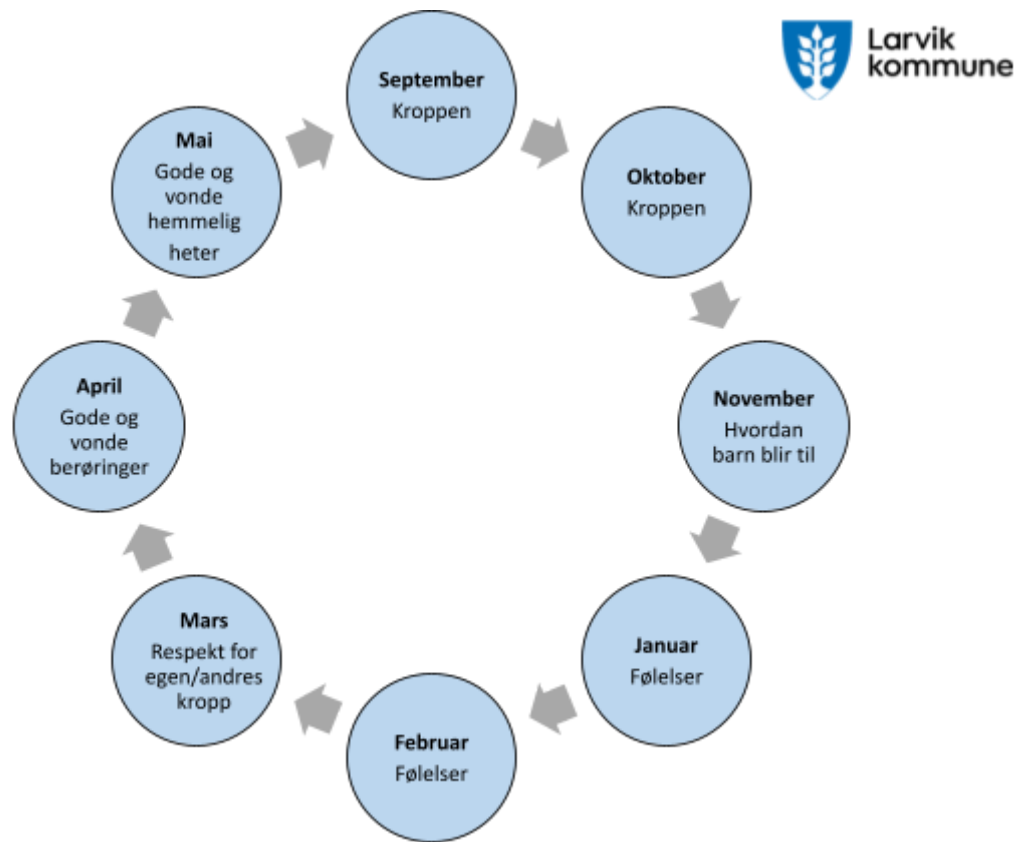

Mål for «Jeg er meg!»

- Gi barn og voksne kunnskap
- Etablere ord og begreper
- Bli kjent med kroppen
- Bli glad i egen kropp
- Ha respekt for andres kropp
- Bli kjent med egne og andres følelser
- Kunne si fra og sette grenser
- Bevisstgjøre barna om gode og vonde hemmeligheter
- Bli kjent med likheter og ulikheter hos barn og voksne
- Bli kjent med ulike familiesituasjoner

Årshjul for "Jeg er meg" 4 - 5 år

Det er et eget forenklet årshjul for 1-3 års gruppa.

Inkluderende lekemiljø

Et inkluderende lekemiljø i barnehagen fokuserer på å skape et miljø der alle barn føler seg velkomne, respekterte og inkludert i lekeaktiviteter inne og ute. Det fremmer sosialt samspill og vennskap mellom barna og hjelper dem med å utvikle empati, samarbeidsevne og forståelse for andres følelser og behov. Inkludering sikrer at alle barn får de samme mulighetene uavhengig av bakgrunn, evner eller funksjonsnivå. Et miljø som aktivt arbeider for inkludering reduserer risikoen for mobbing og ekskludering. Vi vil jobbe for at rommets utforming inne og ute er med på å skape et inkluderende lekemiljø.

Det skal være en god balanse mellom tilrettelegging for individuelle behov og fremme fellesskap. Dette kan gjøres ved å tilby varierte lekemateriell som appellerer til ulike sanser og

ferdigheter, slik at alle barn kan delta på sin måte.

Vel så viktig er voksenrollen når det gjelder å skape og opprettholde et inkluderende lekemiljø. Den voksne er både en tilrettelegger, veileder og rollemodell for barna og har en nøkkelrolle i å sikre at alle barn opplever tilhørighet, blir sett og får delta i lek og sosialt samspill.

Å jobbe med lekemiljøet i barnehagen er å jobbe med kvalitetsutvikling.

«Med forskerbriller på»

Etter at barnehagen har vært med i et realfagsprosjekt som gikk over flere år er det viktig for oss å skape motivasjon, interesse og nysgjerrighet om realfagene fysikk, kjemi, biologi og matematikk. Rammeplanens fagområde: Antall, rom og form, rommer mye språk, begrepsstrening, undring og nysgjerrighet.

Ved å gi barna et positivt forhold til realfagene allerede i barnehagen, tror vi det vil følge de opp gjennom skoleårene. I løpet av året vil vi ha en egen realfagsuke hvor vi særlig setter søkelyset på realfagene.

Hvorfor er vi opptatt av realfag?

- For å fremme matematikk i hverdagen
- Lære seg å iakttå, undre seg, eksperimentere og samtale om fenomener i den fysiske verdenen
- Skape forståelse og pirre nysgjerrigheten
- Ufarliggjøre og synliggjøre
- Fremmer språk og begreper
- Utvikle matematisk forståelse og ferdigheter raskere
- Skape bevissthet i personalgruppa

Forskning viser at barn har en naturlig interesse for realfag og evne til å lære realfag allerede i barnehagealder. Det er viktig å ta utgangspunkt i barns hverdagslige erfaringer og bygge på disse. Barn er opptatt av tall, geometriske former, lage systemer, klassifisere, sortere og sammenligne. Telling er matematikken som er enklest å få øye på i forhold til barn og matematikk, men det handler om mye mer enn det.

Det er matematikk når barn sammenligner seg med andre, når de måler hvor mange dukker de får plass til i dukkevognen, eller hvor mange dyr de får plass til på hylla. De er interessert i vekt og volum når de leker med sand, vann eller steiner.

Å rydde leker på plass i hyller og skap krever og er med på å utvikle romforståelse. I sangleker og eventyr finner vi både tall, symmetri og geometriske mønstre.

Barn er opptatt av høyder, lengder og ulike måleredskaper. Dette stimulerer barna til å fundere over ulike typer størrelser, former og avstander.

Livsgledebarnehage

Solstad barnehage er en «livsgledebarnehage».

«En livsgledebarnehage oppsøker sykehjemmet gjennom året og ser på de eldre som en ressurs»

Vi har et særlig samarbeid med Stavern sykehjem hvor avdelingene ruller på å besøke sykehjemmet. I tillegg vil smågrupper, når det passer, legge turen innom.

Vi legger opp til at barn og personalet tar med seg sine

aktiviteter og gjennomfører det på sykehjemmet. Det kan være at vi tar med oss formingsaktiviteter, spill, bøker m.m. , eller at vi plukker med oss blomster og spiser maten vår sammen med dem. Når vinteren kommer kan vi f.eks. lage snøaktiviteter utenfor sykehjemmet. I tillegg besøker vi sykehjemmet når det er Lucia.

Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis

Vurdering er en viktig del av barnehagens pedagogiske arbeid. Gjennom vurdering av det arbeidet vi gjør, vil vi kunne påse at vi følger barnehageloven og rammeplanen.

Vurdering betyr at vi reflekterer i fellesskap over det pedagogiske arbeidet, at vi beskriver og analyserer og at det gir et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Vi vil også få en mulighet til å sikre at vi gjør de nødvendige valgene som sikrer barna en god barndom og et godt miljø å vokse opp i.

Diskusjon og refleksjon foregår daglig, og benyttes på våre møtearenaer i barnehagen. Vi tar opp faglige og etiske problemstillinger som bidrar til at barnehagens pedagogiske virksomhet utvikles og vi utvikler barnehagen i fellesskap.

Barnehagens verdigrunnlag

Rammeplanen for barnehagen (2017, s.7) sier at barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barns behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal også jobbe for å fremme likeverd og solidaritet, tilgivelse, mangfold og gjensidig respekt, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FNs konvensjon av 20. november 1989 om barnets rettigheter (barnekonvensjonen).

Vi som jobber i barnehagen skal hele tiden ha fokus på barns beste.

Barn skal bli demokratiske samfunnsborgere som skal ta hensyn til andre mennesker. Men de skal også få lov til å være individer som skal kunne heve stemmen og bli hørt. Personalet i barnehagen bør jevnlig reflektere over balansen i dette.

Barn og barndom

Alle ansatte skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi og legge opp til hverdager preget av lek, vennskap og trivsel.

Vi som jobber i barnehagen skal hele tiden ha fokus på barns beste. I barnehagen lever barna sitt liv her og nå. Det krever varme ansatte som er tilstede for barna. Det krever både fysisk og mental tilstedeværelse av personalet, og at barna sees på med det gode blikk (Sandvik, 1999).

Alle barn har rett til en god barndom. I barnehagen skal alle barn møtes med like muligheter, noe som

innebærer at barn må møtes der de er, med sine forskjellige behov. Anerkjennelse og medvirkning blir viktige nøkkelord i det daglige pedagogiske arbeidet i barnehagen. Det handler også om synet på barn, og det å anerkjenne barns rett til egen opplevelse.

Barndommen har egenverdi, og personalet må bruke sitt faglige skjønn for å sørge for at valg gjøres på bakgrunn av etiske vurderinger, pedagogisk klokskap, og faglige erfaringer og kunnskap.

En barndom der de lærer å bli kjent med seg selv, opparbeide et godt selvilde og god selvtillit. Vi ønsker at de skal omgås andre på en god måte, knytte vennskapsbånd, vise omsorg og øve opp motoriske- og språklige ferdigheter.

Demokrati

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn i barnehagen har mulighet til å delta i barnehagens fellesskap. Gjennom denne deltakelsen vil barna kunne utvikle en forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Ansatte i barnehagen skal la hvert enkelt barn få muligheten til å bidra og delta i barnehagens innhold.

For å fremme demokratiet i vår barnehage, har barna mulighet til å ytre sine meninger og påvirke barnehagens innhold gjennom daglige morgenmøter eller samlingsstund. Her får barna komme med sine innspill og de ansatte gir mulighet for at hvert enkelt barn kommer med sine synspunkter.

Personalet skal være tilstedeværende og nær barna slik at de kan tolke barnas behov nonverbalt og verbalt. Vi jobber med at hvert enkelt barn skal kunne ha ulike meninger og tørre å ytre dem, og kunne akseptere at andre har andre meninger. Gjennom HelArt lærer barna bl.a å lytte til hva andre barn og personalet sier og å snakke sammen for å løse en konflikt.

Mangfold og gjensidig respekt

Barn skal få muligheten til å lære om samfunnet vi lever i. De skal lære at det er greit å være annerledes, og at alle har lik rett til å være deltaker i samfunnet. De skal lære at det ikke er lov å krenke en annen person. Barnehagen skal bidra til at hvert enkelt barn føler seg sett og anerkjent for den de er.

Alle barn blir møtt med HEI og sitt navn hver morgen av personalet. Hvert barn er unikt og vi møter dem med interesse og bryr oss om hva de har å fortelle ved å lytte til dem. De skal vite at vi bryr oss om dem, og vi tilpasser oppmerksomheten ift behov/ønsker. Vi anerkjenner det gode de gjør

både for sine venner og alt det gode de gjør når de hjelper til.

Det vi roser får vi mer av, så når vi roser barn for gode handlinger, beskriver vi for dem samtidig hva vi roser dem for, og vi erfarer at de gode handlingene gjentas.

Barna skal føle at de er viktige for andre og at de er en viktig del av fellesskapet. Ved å være gode rollemodeller for barn bidrar vi til at barn lærer og kan erfare hvordan de skal være mot andre.

Alle barn i barnehagen har rett til en trygg, god og inkluderende hverdag. Ved å være tilstede og støtte barn ved å stå opp for seg selv og sine venner, bygger vi et godt grunnlag for barnet videre.

Ved å la barn få oppleve at deres stemme er viktig gjennom

demokratisk deltakelse og medvirkning, vil de kjenne på at de er en viktig brikke.

Vi har fokus på å gi barna felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskapet.

Gjennom “Jeg er meg” prosjektet lærer vi barna at vi er alle ulike, men like mye verdt. Vi kommer fra ulike familier og alle har en rett til å være seg selv.

I juni setter vi ekstra fokus på mangfold. Det er ikke tilfeldig, da juni er den måneden Pride blir arrangert over store deler av Europa. Vi ønsker ikke å markere Pride som et politisk ståsted, men ta utgangspunkt i Pride og regnbueflagget for å formidle mangfold.

Symbolikken om mangfold, fellesskap og rettigheter for alle uansett kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og seksuell orientering blir synliggjort hver gang regnbueflagget vises.

Vi ønsker å vise og lære barn at man skal ha respekt for hverandre, uansett hvem man er, hvor man kommer fra og hvordan man velger å leve sitt liv. Dette er trygt forankret både i Rammeplan og i barnehageloven. I kapittelet Mangfold og gjensidig respekt, heter det: «Barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen». I dette ligger det å fortelle om mangfoldet av familier som finnes. At barn for eksempel kan ha to foreldre, aleneforeldre, steforeldre, homofile eller lesbiske foreldre, adoptivforeldre og fosterforeldre eller andre familieformer. Guttefarger og jente-farger finnes ikke, ikke gutteleker og jenteleker heller. Jenter kan gå med bukser og gutter kan ha neglelakk, kjole og sminke om man vil. Det er plass til alle, og alle er like viktige!

Ved å være en livsglede barnehage er vi med på å skape glade og meningsfulle dager for eldre i vårt nærmiljø. Gjennom disse besøkene ser vi at barn og eldre får oppleve at de er betydningsfulle og til glede for hverandre.

Vi markerer samefolkets nasjonaldag hvert år. Ved å synliggjøre samisk kultur, bidrar vi til at barn utvikler en respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet.

I Rammeplanen for barnehager står det at: “barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur”(Rammeplanen s. 37).

Likestilling og likeverd

Alle ansatte skal aktivt jobbe for at alle barn og ansatte skal føle seg velkommen og viktig uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal sørge for at barna har like muligheter til å bli sett og hørt, og oppmuntret til å delta i alle aktiviteter i barnehagen.

Likeverd handler om å se individet ut fra en grunnforståelse om at alle mennesker er like mye verdt, og skal møtes likeverdig til tross for ulike forutsetninger. For å behandle alle likeverdig, må en av og til forskjellsbehandle, nettopp fordi alle har forskjellige utgangspunkt.

I barnehagen jobber vi for at alle skal få sin stemme hørt uavhengig av hvem du er. Personalet skal gi jenter og gutter like muligheter til å bli sett og hørt, og oppmuntres til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehage

Likestilling handler om å gjenkjenne strukturer i samfunnet som bidrar til at kjønnene gis ulike forutsetninger og muligheter. Likeverd og likestilling skal ligge til grunn for all læring og pedagogisk virksomhet i barnehagen.

Bærekraftig utvikling

Barna i barnehagen skal bli kjent med at det vi gjør i dag får konsekvenser for fremtiden. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre, naturen og lære om hvordan de kan dekke sine grunnleggende behov uten å ødelegge for kommende generasjoner. De skal lære å tenke kritisk, være etiske i sine handlinger og vise solidaritet. Vi må derfor stille spørsmål og skape et klima med plass til barns ulike perspektiver, løsninger og kreativ tenkning.

Å få gode naturopplevelser og å bli kjent med naturens mangfold er viktig for å kunne bli et miljøbevisst menneske.

Naturopplevelser i tidlig barndom blir ofte ansett som vesentlig for barns holdninger til natur senere i livet. Derfor er det viktig at vi i barnehagen starter med det som fascinerer barn som f.eks. insekter, fugler, frosker og ikke nødvendigvis de store spørsmålene.

Vi må gi barna opplevelser slik at de kan undersøke, undre seg og stille spørsmål for å forstå sammenhenger. Barna skal få erfaringer med å ta vare på omgivelsene og naturen rundt oss.

Vi vil forske på fornybare ressurser, lære om økosystemet og være miljøvernere.

I det daglige jobber barnehagen for å finne miljøvennlige produkter og ta miljøvennlige valg.

Vi ønsker å ta vare på framtida gjennom bærekraftig utvikling. Det vil kreve at vi tar vare på mer og kaster mindre. Derfor har vi fokus på konkrete tiltak i hverdagen som f.eks.:

- Et trykk med såpe holder ved håndvask
- Et papir er nok ved håndtørk
- Vi sorterer søppel - papir, plast, metallbokser, glass osv.
- Vi plukker alltid med oss søppel fra turer i nærmiljøet
- Vi kaster ikke mat, men spiser rester
- Vi bruker vann med fornuft
- Vi vil ha et bevisst forhold til forbruk og ha fokus på gjenbruk
- Lære å ta vare på seg selv og andre

Livsmestring og helse

Barnehagen skal legge til rette for at barna trives, kjenner mestring og følelse av egenverd, de skal få vise livsglede, og oppleve at ansatte i barnehagen har et forebyggende perspektiv på krenkelser og mobbing. Barn skal oppleve barnehagen som et trygt sted å være der de har muligheten til å utfordre seg selv i samspill, fellesskap og vennskap. Voksne skal være støttende, og hjelpe barn til å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

God helse er viktig for barns utvikling og evne til mestring. Barnehagen er en viktig arena for god helseutvikling.

I Solstad barnehage har vi en målsetting om at personalet og barn er fysisk aktive gjennom å fremme bevegelsesglede. Daglige aktiviteter som lek og bevegelse og turer i nærmiljøet er en naturlig del av barnehagelivet.

Gjennom Larvik kommunes tidligere prosjekt «Helsefremmende barnehager» har to av personalet kurset seg til å være en aktivitetspedagog. Aktivitetspedagogens rolle er å være en igangsetter og motivator for fysisk aktivitet i barnehagen.

Forebygge og forhindre mobbing

Barnehagen er forpliktet gjennom lov til å ha nulltoleranse mot krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Forebyggende arbeid mot mobbing starter i hjemmet og i barnehagen. Det er personalets ansvar å forebygge og forhindre mobbing.

Vi jobber daglig for at alle barn skal oppleve og være en del av fellesskapet. Barn må bli sett, hørt og forstått for den de er og ikke hva de gjør. Mye av denne læringen skjer gjennom måten barnet blir behandlet av andre som igjen er med på å bygge et positivt selvbilde.

Personalet i barnehagen skal møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn. Vi skal

også hjelpe barn med å regulere følelser og takle sorg og skuffelser.

Hvordan oppdage mobbing og tendens til mobbing?

- Være «tett på» barna i lek og aktivitet for å kunne fange opp atferd som kan utvikle seg til mobbing
- Hvert barn har en voksen som kjenner barnet og foresatte godt
- Observasjon av og deltakelse i barns samspill
- Tilbakemelding fra andre barn
- Ser endring i barns atferd
- Samtaler med barna
- Refleksjon i personalet
- Mobbing skal være en del av foreldresamtalen når man snakker om adferd og vennskap

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagen](#)

[Jeg er urolig-Hva gjør jeg-rutinen](#)

Kosthold og måltider

Barnehagene har utarbeidet en rutine knyttet til mat og måltider i barnehage og vi har felles innkjøpsavtale. Rutinen er basert på helsedirektoratets råd og anbefalinger og skal følges av alle barnehager.

Vi er opptatt av et balansert kosthold som inneholder ulike matvaregrupper som frukt, grønnsaker, fullkorn og meieriprodukter. Vi serverer daglig frokost, lunsj og ettermiddagsmat.

Regelmessige måltider er viktig for å opprettholde energinivået. Barna medvirker, når det er mulig i mat- og måltidsaktiviteter.

En dag i uken serverer vi varm lunsj. Da varierer vi med fisk, kjøtt, vegetar og supper. Barna får frukt og grønt hver dag. Vann brukes som tørstedrikk i tillegg til melk til maten.

Ved bordet er vi opptatt av å skape en god fellesskapsfølelse gjennom samtaler, sette av god tid til måltidet, og å hjelpe hverandre. Vi ønsker å skape en positiv atmosfære rundt måltidene der barna oppmuntres til å prøve nye ting i sitt eget tempo og nyte maten.

Vi snakker med barna om farger, smaker og lukter, og oppmuntrer til nysgjerrighet.

Vi lærer barna håndvask før måltidet, å vente på tur og å rydde opp etter seg. Vi trener på selvstendighet -f.eks. å smøre selv, bruke bestikk og helle melk og vann.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barnehagens formål skal sees i sammenheng og være en gjennomgående del av det pedagogiske arbeidet og innholdet i barnehagen (Rammeplan for barnehager).

☰ Progresjonsplan 2025/2026 tydeliggjør hvordan personalet skal arbeide med formål og innhold.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, glede og mestring og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Personalet skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og barn seg imellom.

Barna skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Dette gjør ansatte ved å tolke barnets signaler, være sensitive og verdsette barnas egne omsorgshandlinger (Rammeplan for barnehager, 2017).

Omsorg handler både om relasjonen mellom personalet og barna og om barns omsorg for hverandre. Å gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg er grunnlaget for å utvikle sosial kompetanse, og det er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

Omsorg innebærer å dekke barnas behov for stell, mat, frisk luft og lignende, men like viktig er det at små barn har et grunnleggende behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet.

Omsorg for små barn betyr blant annet å møte barns behov for nære relasjoner og tilknytning. Den ansatte skal være emosjonelt tilgjengelig for barna.

Det er personalet som har ansvar for å bygge gode relasjoner gjennom å lese barns signaler og være sensitiv. Personalet skal i sitt arbeid vise evne til nærhet, forståelse, oppmerksomhet, tålmodighet og innlevelse.

Barn trenger trygge og omsorgsfulle voksne som kan gi trøst, ømhet og bidra til latter og glede. Det er med på å skape en følelsesmessig trygghet.

Vi liker å se på oss i personalet som «ladestasjoner», at barn blir sett, forstått og får omsorg for å

«lade opp batteriene» og gå videre. Opplever barna god omsorg, vil de også lære seg å være omsorgsfulle.

Vi vil at barn og foreldre skal ha en god opplevelse med å bli sett, hørt og bli tatt på alvor i barnehagen. Gjennom å være tilstede sammen med barna vil vi se når barn trenger ro, hvile og avslapning. Barn kan få hvile på et fang, med en rolig aktivitet eller få muligheten til å sove ved behov. Gjennom barnehagedagen skal barnet få oppleve variasjon i innhold og tempo. Det ligger mye omsorg i å gi barn ulike utfordringer og aktiviteter.

[Film: Omsorgsfulle relasjoner](#)

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken er en grunnleggende livs- og læringsform som barna kan uttrykke seg gjennom, og en viktig del av barnekulturen.

Barn leker fordi de synes det er gøy. Samtidig utvikler barna sosiale, emosjonelle, motoriske, språklige og intellektuelle ferdigheter gjennom leken, kreativitet og evne til problemløsning. Lek er frihet til å velge venner, aktivitet og sted.

Voksne skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Vi skal inspirere til, og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. (Rammeplan for barnehager, 2017).

Gjennom leken oppøver barnet sitt ordforråd og utvider sin begrepsverden, det trener sine muskler og sanser og bruker sin tanke og fantasi. Lek gir muligheter for deling, samarbeid og utvikling av vennskap. Barna lærer å forstå og respektere andres følelser og perspektiver.

Personalet skal være aktive og observerende deltakere i lek.

Vi skal:

- Være tilstede blant barna
- Være deltakende i leken når det er hensiktsmessig uten å dominere eller overta
- Stille åpne spørsmål, gi oppmuntring og utfordre barna til å tenke og utforske videre
- hjelpe barn med å inkludere andre i leken og hjelpe til å løse konflikter når det behøves
- Observere og forstå leken
- Bruke observasjonene til å gi støtte der det trengs og tilrettelegge for videre utvikling
- Ha fleksible planer som ivaretar her og nå perspektivet
- Skape et stimulerende miljø, gode lekesoner og tilpasse miljøet for alle barn

Gjennom leken bearbeider barna sine inntrykk og tilpasser tanker og opplevelser til sitt eget utviklingsnivå. Leken styrker hele barnets personlighetsutvikling, både den sosiale, den motoriske, den intellektuelle og den følelsesmessige.

Barnet utvikler sosial kompetanse i leken:

- de lærer å samarbeide
- de lærer om vennskap
- de lærer å lytte, kommunisere, løse konflikter, hjelpe hverandre og komme med ideer
- de får reflektere over seg selv
- de ser likheter og ulikheter i forhold til seg selv

- de utvikler empati, - sette ord på sine egne og andres følelser

Barnets selvfølelse, selvbilde og identitet utvikles.

[Vetuva- Noen barn trenger hjelp til å leke](#)

Danning

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåte og at danningen skjer i samspill med omgivelsene og forankres i våre verdier. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå og erfare felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal personalet bidra til at barna utvikler evnen til kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til et godt samfunn (Rammeplan for barnehager, 2017).

- Vi skal være opptatt av hva barn uttrykker - både med ord, kroppsspråk og lek
- Vise at vi tar barns meninger og initiativ på alvor ved å følge opp det de sier og gjør
- Vi skal snakke om valg og konsekvenser og hvordan man skal ta ansvar for egne handlinger
- Vi skal anerkjenne barns følelser ved å lytte og bekrefte det de føler. Barns følelser skal tas på alvor
- Vi skal hjelpe barna i å håndtere ulike sider ved livet og lære barna konstruktive måter å løse konflikter på og at det er lov å si imot på en respektfull måte
- Vi skal lære barn og sette ord på urettferdighet, både i lek og i virkelighet
- Vi skal lære barn å kunne takle et «nei» og godta at voksne setter grenser.
- Vi skal fokusere på mangfold ved å anerkjenne ulikheter og styrker.
- Personalet skal være gode rollemodeller ved å vise respekt, empati og samarbeid
- Personalet skal skape rom for undring og refleksjon ved å stille åpne spørsmål som oppmuntrer til egne tanker og vurderinger.

Sosial kompetanse med HelART som metode

HelART bygger på Rammeplan for barnehager som sier at barnehagen skal:

Støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger.

Personalet er rollemodeller og bidrar gjennom egen væremåte til barns læring av sosiale ferdigheter.

Et aktivt og tydelig personale er nødvendig for å skape et varmt og inkluderende sosialt miljø.

Anerkjennende og støttende relasjoner er et grunnlag for utvikling av sosial kompetanse.

Gjennom diskusjoner og refleksjoner av egen praksis har vi sammen kommet fram til en felles plattform. Vi har blant annet jobbet med hvilke verdier og regler vi skal ha, hvordan vi jobber med anerkjennelse, ros og motivasjon, sosiale ferdigheter m. m

Våre verdier:

- **TOLERANSE** – Vi viser raushet i forhold til hverandres forskjellighet og behov
- **OMSORG** – Vi har fokus på tilknytning, trygghet, se og bry oss om enkeltindividets behov – ved å være gode rollemodeller
- **HJELPSOMHET** – Å ta ansvar for mer enn seg selv og egne interesser

Ferdigheter vi øver ekstra på:

- Vi hilser på hverandre
- Vi tar hensyn til hverandre
- Vi snakker sammen på en hyggelig måte
- Vi lytter til hva barn og voksen sier
- Vi rydder opp etter oss
- Vi snakker sammen for å løse konflikter

Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser.

Læring skjer gjennom erfaringer de gjør i leken, felles aktiviteter og det de ellers opplever i livene sine.

Barnehagen skal sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling.

Barn ønsker å lære, og det er vår oppgave å gi dem muligheten til å utfolde seg i et miljø som er lagt til rette for læring. Personalets oppgave blir å observere, anerkjenne og være tilstede for å kunne tilrettelegge aktiviteter som bygger på det barnet liker og er opptatt av.

Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling og utvikling. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

Når barnet føler seg trygt og godt ivaretatt, først da kan barnet ta til seg ny informasjon som læring, mestring og vennskap.

I barnehagen er vi opptatt av å skape og være aktive sammen med barna. Dette kjennetegnes gjennom at barn og personalet søker informasjon og læring. Personalet reflekterer sammen med barna og deltar aktivt i barnas undring og søken etter mening. Barna kommer med forslag og ønsker til lek og aktiviteter som de er opptatt av. Personalet skal legge til rette for at dette skjer og skape nye spennende læringssituasjoner som ivaretar målene i rammeplanen gjennom lek og samspill med andre.

Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvising, utestenging, verbal og fysisk mobbing. Miljøet må ha rom for alle barn slik at alle barn opplever inkludering, trygghet og tilhørighet.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Barnehagen skal legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.

En del av den sosiale kompetansen består i å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn

til andres behov. Dette trenger mange barn støtte til.

Personalet skal observere, støtte og delta i leken når det trengs - spesielt i forhold til å skape et inkluderende miljø og hjelpe barn som strever med å komme inn i leken. Vi skal gi ros og konkret tilbakemelding når barna viser omsorg, inkludering og deler.

Vi skal legge til rette for gode lekearenaer ved å dele inn i smågrupper hvor det er lettere å bli kjent og få tettere relasjoner. Vi skal ha leker og aktiviteter som fremmer samarbeid og samlek.

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagen](#)

Kommunikasjon og språk

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.

Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Personalet skal anerkjenne og gi respons på barnas ulike verbale og nonverbale uttrykk og støtte dem i deres språkutvikling og anerkjenne og verdsette ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk, tegn-til-tale og ASK-symboler. Personalet skal støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig utvikle norsk språkkompetanse.

I barnehagehverdagen er det fullt av små øyeblikk hvor det er mulighet for å samtale med barna, som f. eks. i lek og rollelek, i smågrupper, under måltidet, i påkledningssituasjoner og i ryddestunder. Det er mange måter å samtale på, men det er de samtalerne der barn og ansatte opptrer som likeverdige samtalepartnere, som barna lærer mest språk av.

Bildeboka er spennende for ettåringen og femåringen, om enn på litt ulike måter. Ettåringen fryder seg over å få bla i boka, peke i den og gå rundt med den. Femåringen kan høre lange og spennende fortsettelsesfortellinger, og det er store muligheter for å ha underfundige, analytiske og utforskende samtaler med dem både om enkelt begrep og om fortellingas forløp i tekst og bilder.

Den tidlige språkstimuleringen bør derfor særlig konsentreres om å tilby et rikt språkmiljø med tilgang til bøker, sanger, rim og regler, symboler, konkrete og språkstimulerende materiell. Et rikt språkmiljø forutsetter også kompetente ansatte som kan bygge på barnets erfaringer, nysgjerrighet, initiativ og naturlige læringsformer. Vi skal bruke et tydelig språk i daglige rutiner og lek, og repetere viktige ord og uttrykk.

Barn som har en forsinket språkutvikling, ligger etter sine jevnaldrende på dette området.

Mange av disse barna tar imidlertid igjen de jevnaldrende etter hvert. Uansett om det er snakk

om forsinket språkutvikling eller en form for språkvansker, er tidlig innsats gjennom systematiske språkstimuleringstiltak som tilgang til bøker og annet materiell som oppmuntrer til språkbruk.

ASK står for alternativ og supplerende kommunikasjon og brukes når barn har behov for støtte i sin kommunikasjon. Det kan f.eks. være tegn, bilder, bruk av kommunikasjonsbøker eller symbolsystemer. Dette vil være med på å støtte barnets forståelse og uttrykksevne.

Barna hører ordene parallelt med handlingen, og språk og handlinger blir knyttet sammen. Vi gjentar nye ord flere ganger slik at barna blir godt kjent med dem, og bruker ordene i flere sammenhenger slik at barnas begrepsforståelse blir utvidet. Personalet kan konkretisere og visualisere nye ord ved hjelp av gjenstander, bilder, stemme, mimikk, tegn og kroppsspråk for å gjøre det tydelig for barna hvilket innhold ordene har. (Hentet fra "Språk i barnehagen").

Barnehagen skal anerkjenne og verdsette flerspråklige barns språk og kultur ved å vise interesse for barnets morsmål og involvere foreldre til f.eks. å dele sanger, ord og uttrykk på barnets språk. Det er viktig å stimulere både morsmål og norsk parallelt og å bruke visuelle og flerspråklige hjelpemidler.

[Språk – mye mer enn bare prat](#)

Barns medvirkning

FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tas hensyn til.

Barns medvirkning er sentralt for barns læring og trivsel. Personalet skal høre på barnas synspunkter, anerkjenne deres meninger og ytringer og la dem oppleve at de har innflytelse.

Det er viktig å passe på at alle barn får mulighet til å medvirke, men som voksne har vi også et ansvar for å sette grenser og lære barnet å håndtere et nei.

Barn må erfare tydelige og ansvarsfulle voksne som tar hensyn til hele barnegruppa. Å sette grenser i barnehagen handler om å gi barn trygghet, forutsigbarhet og rammer som hjelper barn til å utvikle sosial kompetanse, empati og evnen til å ta hensyn til andre. Det handler ikke om å "kontrollere" barn, men å veilede dem i å forstå hva som er trygt, akseptabelt og hensynsfullt. Barn trenger gjentatte påminnelser og positiv veiledning.

Innholdet i barnehagen må organiseres og planlegges slik at det gis tid og rom for barns medvirkning. Å ta barns medvirkning på alvor forutsetter god kommunikasjon mellom barn og personalet og mellom personalet og foreldrene. Det handler om å sette sine egne spor, erfare at man er noe og ha innflytelse over egen barnehagedag. Samtidig er det viktig å sette klare rammer for når og hvordan barns medvirkning skal foregå. Barna skal få valgmuligheter innenfor strukturerte rammer slik at de føler seg involvert. Etter gjennomførte aktiviteter er det naturlig å snakke med barnegruppa om hva som fungerte og hva som kunne vært annerledes.

Barn medvirker for eksempel gjennom:

- Lekeaktiviteter
- At personalet er støttende i læreprosessen ved å sette ord på og formulere spørsmål sammen med barna og følger opp barns innspill
- Tilgjengelige formingsmaterialer slik at barna kan uttrykke og sette spor etter seg
- Prosjekter startes opp av at personalet observerer hva barna er opptatte av
- Ukas hjelper, istandsetting av måltider
- Valg av varmmat
- Valg av aktivitetskort, hva skal vi velge å gjøre?
- Værsjekk og klesvalg, hva slags vær er det i dag, og hva bør vi ha på?
- Valg av turmål/sted
- Pakke egen sekk til tur
- Valg av sangkort i samlingsstund
- Mat, påleggsvalg
- Bursdag, valg av samlingens innhold, måltid og «krone utseende»
- Fadderordning, trygge overgang fra liten til stor avdeling

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet, dialogen med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål, og grunnlaget for samarbeidet mellom barnehage og hjem skal være barnets utvikling og trivsel.

Basert på forskning (Kvello 2023) vet vi at det er enkelte faktorer i barns oppvekst, miljø og utvikling som spiller en stor rolle for menneskers livskvalitet livet ut.

I barnehagen og skolen er vi derfor ekstra opptatt av:

- å bidra til at alle barn har et trygt og omsorgsfullt miljø både i barnehagen/skolen og hjemme.
- å gi barn god utviklingsstøtte slik at språk, adferd, motorikk og vennskap samsvarer med alder
- å hjelpe barnet til å innordne seg rutiner, å tåle motgang og å godta grensesetting
- at barnet opplever mesting og å være sosialt inkludert
- å støtte foreldre i oppdragerollen

- med mål om at ved 10 års alder skal barnet karakteriseres som optimistisk, ha et positivt selvbilde, være lett å like og ha positive vennsksrelasjoner.

Noen ganger kan barnet eller familien trenge hjelp, støtte eller veiledning. Da kan barnehagen hjelpe til slik at kontakt med rett instans opprettes og barnets velferd kan ivaretas helhetlig og tverrfaglig.

Samarbeid mellom barnehagen og foreldre er nøkkelen til å bygge et inkluderende og respektfullt miljø, både i barnehagen og hjemme.

I barnehagen medvirker foreldrene gjennom:

- Oppstartsamtale i tilvenningsperioden
- Overgangssamtale til ny avdeling
- Foreldresamtaler

- Samarbeidsutvalg (foreldrerepresentant fra hver avdeling) som et bindeledd mellom foreldre og barnehagen
- Foreldreråd –foreldremøter
- Brukerundersøkelser
- Daglig dialog
- Foreldre arrangementer

Gjensidig og varm kommunikasjon mellom foresatte og ansatte i barnehagen har positiv innvirkning på hvordan barna fungerer og trives. Vi skal samarbeide om barnets utvikling og læring og vise respekt for hverandres rolle og bidrag i barnets liv.

Barna har sin virkelighet hjemme, og det kan være svært forskjellig fra den virkeligheten barnet møter i barnehagen. Foreldrenes nærhet til og kunnskap om eget barn er grunnlaget for samarbeidet og dere skal ha medinnflytelse på hverdagen i barnehagen. Samarbeid om et barns utfordringer gir trygghet til foreldrene om at barnehagen og hjemmet jobber mot samme mål - barnets trivsel og utvikling.

Den daglige kontakten er særlig betydningsfull. Da kan nødvendig informasjon utveksles.

Gjennom foreldreappen Min Barnehage – Visma legger vi daglig ut små dagsreferater, gjerne med bilder. Det vil gi verdifull informasjon til foreldre og holdepunkter for samtale om hva barnet har eller skal oppleve i barnehagen.

I appen registrerer vi barna som er tilstede og når de blir hentet, sovetider for småbarnsavdeling, og fravær og ferie. Har dere behov for å gi oss en beskjed i løpet av dagen er det fint om det gjøres i Visma appen.

Hver måned sender avdelingene ut en arbeidsplan med kommende måneds innhold og aktiviteter, eller den kan inneholde temaer vi synes det er viktig å belyse ekstra.

[Kurs og veiledning for foreldre](#)

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen (Rammeplan, 2017 s.33).

Vi ønsker at oppstarten skal bli best mulig for barn og foreldre og er bevisst viktigheten av dette første møtet. Det er med på å danne grunnlag for et aktivt, gjensidig og nyttig samarbeid. Når barnet begynner i barnehagen legger vi til rette for at barnet får bli kjent med personalet og omgivelsene sammen med foreldrene sine gradvis.

Barnet blir møtt første dagen av en fast ansatt som skal være med barnet under tilvenningsperioden og i tiden etter. Dette er med på å skape trygghet for både barn, foresatte og de ansatte. Vi gjennomfører en oppstartsamtale med foreldrene under tilvenningsperioden slik at vi får avklart forventninger til barnehagen og vi får skriftliggjort nødvendig informasjon om barnets behov.

Overgang innad i barnehagen

Når barnet skal bytte avdeling innad i barnehagen, vil det i hovedsak være barnehagen som står for at barnet blir kjent med "nye voksne", lekekamerater og rommene på ny avdeling.

I løpet av våren legger barnehagen til rette for at barnet er på besøk på den nye avdelingen. Dette gjøres sammen med en kjent voksen fra barnets avdeling. De voksne som skal ta imot barnet bruker naturlige situasjoner til å etablere gode relasjoner til barnet. Gode rutiner for utveksling og overføring av informasjon om barnet (mellom avdelingene) sikres ved at pedagogene overfører informasjon til ny avdeling. Foreldre inviteres til en oppstartssamtale på ny avdeling.

Gjennom året vektlegger vi felles arrangementer og tilrettelagte aktiviteter på tvers av avdelinger, i tillegg til felles turdag sammen med en stor avdeling. Da er det først og fremst de største barna på småbarnsavdelingene som får mulighet til å bli med. Dette er også med på å trygge overgangen til stor avdeling når den tid kommer.

Juni måned bruker vi til å intensivere overgangen til stor avdeling. Da blir barna invitert til å være med på måltider, samlinger, aktiviteter og lek. Ved hyppige besøk trygger vi barna i møte med personalet, de andre barna og rommets utforming. Personalet som skal ta imot barna bruker naturlige situasjoner til å etablere gode relasjoner til barnet.

Når barna fra liten avdeling begynner på Rødhette eller Askeladden vil de eldste være en faddergruppe for nye barn på avdelingen. Fadderne får en spesiell oppgave med å hjelpe, vise omsorg og inkludere barna i leken på avdelingen.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning (Rammeplan, 2017 s. 33).

Barnehagen jobber målbevisst for at alle barn skal være trygge og godt forberedt til skolestart og evt. SFO. Dette skjer i samarbeid med foreldre og skolen barnet skal begynne på.

Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg ferdigheter og kunnskap slik at de møter skolen med nysgjerrighet og positiv forventning. Det legges til rette for en god avskjed med barnehagen.

Barnehagen inviterer foresatte til en avslutningssamtale hvor vi gjennomgår barnets ulike utviklingsområder og eventuelt behov for tilrettelegging i skole og andre ting foreldre er opptatt av. Dette skjemaet oversendes til skolen barnet skal begynne på.

Der det er behov for mer tilrettelegging, etableres det et samarbeid med skolen i god tid før barnet begynner på skolen.

Larvik kommune har fastsatte rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Planlegging

Det vektlegges i Rammeplanen at barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes.

På planleggingsdager, i personalmøter og avdelingsmøter planlegges det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa.

Gjennomføringen av planene må være så fleksible at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

Vi baserer planleggingen på observasjon, dokumentasjon og refleksjon. Personalet må legge kortsiktige planer, men også se hele barnehageåret under ett.

Foreldregruppa gis mulighet til å medvirke til barnehagens innhold gjennom daglig kontakt, i

foreldresamtaler, på foreldremøter og deltagelse i barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen godkjennes hvert år av barnehagens samarbeidsutvalg.

Vurdering

Barnehagen bruker personalmøter og avdelingsmøter til vurderingsarbeid. I tillegg er den daglige kontakten med foreldrene, foreldresamtaler, foreldreundersøkelse og observasjoner med på å bidra til det totale vurderingsarbeidet.

Vurdering skjer også gjennom samtaler i barnegruppa eller med enkelt barn, og gjennom observasjoner av barns trivsel og deltagelse i barnehagedagen.

Vurdering/evaluering skal støtte de voksne i planleggingen og bidra til å sikre at utviklingen av barnehagen skjer på en bevisst måte.

Den fortløpende vurderingen skal følges opp av nye tiltak og justeringer i planene.

Dokumentasjon

Vi gir foresatte et innblikk i barnehagehverdagen gjennom en kort oppsummering i foreldreportalen Visma Flyt barnehage.

Ansattes dokumentasjon er viktig i forhold til refleksjon, dialog og å utvikle ny praksis.

Dokumentasjonen kan være et middel for å få fram ansattes ulike oppfatninger og åpne opp for en kritisk og reflekterende praksis.

Dokumentasjon skal være med på å fortelle og gjenskape historien for barna, slik at de kan reflektere sammen med andre barn og voksne om det de ser og har vært med på.

Dokumentasjon er et verktøy for:

Å se sammen med barn

Å se hvordan barn lærer

Å se barns initiativ, tanker og innspill – og ta disse på alvor

Å planlegge tema arbeid

Å evaluere/reflektere over egen pedagogisk praksis

Å synliggjøre for foreldre, barnas prosesser og produkt

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn muligheten for medvirkning. Arbeidsmåtene skal varieres, og tilpasses enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet.

Vi veileder barna i forhold til egne handlinger og væremåte i samspill med andre barn og personalet gjennom dagen. På den måten får barna erfaringer og kan speile seg i sine egne handlinger.

Vi jobber for å møte hvert enkelt barn med sine behov og forutsetninger, som igjen skaper tillit og trygghet mellom barn og personalet.

I barnehagen vil det si at personalet er sammen med barna, vi snakker med barna, vi gir nærkontakt og omsorg, vi leser kroppsspråk og tolker signaler. Vi anerkjenner positive handlinger og oppmuntrer barna, vi hjelper barna og vi tar barns innspill på alvor.

På den måten er vi omsorgsfulle, trygge og forutsigbare voksne for alle barn.

Vi varierer arbeidsmåter og strategier for å hensynta barns ulike behov og interesser.

Eksempler kan være:

- Bruk av smågrupper og lekegrupper
- Bruk av rollelek, konstruksjonslek og fysisk lek som fremmer sosial, kognitiv og motorisk utvikling
- Temabaserte aktiviteter
- Rommets utforming- f.eks. lesehjørne, konstruksjons område
- Digitale verktøy
- Uteaktivitet
- Kreative aktiviteter

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve mestring og fremgang. Personalet skal utvide og bygge videre på barns interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser (Rammeplanen, 2017).

[Progresjonsplanen ser du her.](#)

Barnehagens digitale praksis

I Rammeplanen står det bl.a. at: «Barnehagens digitale praksis skal bidra til barns lek, kreativitet og læring»

Det kan f.eks.være bruk av digitale verktøy som PC, iPad, smarttelefoner, prosjektor og smartboard.

Bruk av IKT i barnehagen skal være en naturlig del av hverdagen til barn og voksne.

Digitale redskaper kan være gode verktøy for å stimulere og inspirere barns eget kreative uttrykk og nysgjerrighet. Det er med på å berike barnas inntrykk og gi dem flere muligheter til å uttrykke seg, bidra til gjenkjenning og stimulere hukommelse, språk og konsentrasjon.

Når vi bruker applikasjoner og nettbrett, får barna erfaring med matematikk, samarbeidsspill, språkstimulering etc. på en lystbetont, samhandlende og engasjerende måte.

Ved en gjennomtenkt og bevisst holdning, sikrer vi god kvalitet og et godt læringsutbytte.

Den voksnes tilstedeværelse og tilrettelegging er vesentlig.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesser og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Fagområdene er beskrevet i barnehagenes progresjonsplan og ses derfor i sammenheng med barnets alder.

Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Trafikksikker barnehage

Barn har rett på en trygg og god oppvekst, der trafikksikkerhet inngår. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Hvis holdninger og vaner etableres tidlig, vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet.

Barnehagen har rutiner for sikkerhet når barna skal på turer utenfor port og har en mobilitetsplan som også inneholder mål om trafikksikkerhet i og rundt barnehagen.

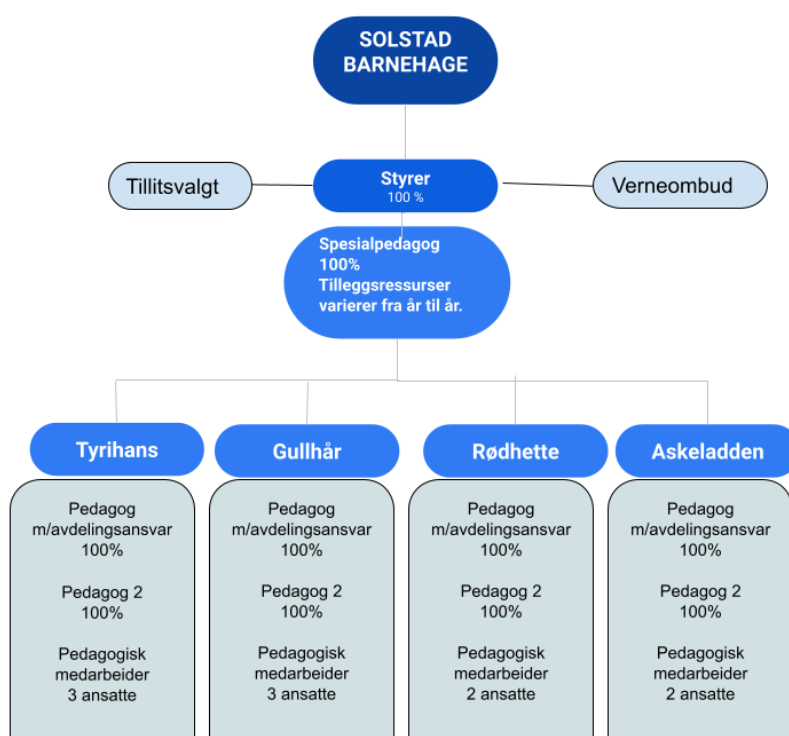
- Alle biler skal parkeres på egen parkeringsplass, og skal rygges inn. Dette informeres om på høstens foreldremøte, og personalet minner på det underveis i året, dersom de ser at noen parkerer annerledes
- Barn skal sitte forsvarlig festet i bil, når de leveres og hentes
- Portene skal alltid være lukket i barnehagens åpningstid og barnet skal være i selskap med en voksen ved all ferdsel på parkeringsplassen

- Barn skal ikke lukke opp porten selv eller bli løftet over porten
- Ved kjøring i bil, buss og taxi skal alltid foresatte ha gitt samtykke, og barna skal sikres forskriftsmessig
- Barna skal ha på refleksvest når de er på tur
- Alle barn læres og trenes i regler for fotgjengere, i bruk av refleks, skilt og veimerking og i bruk av sansene sine i alle naturlige trafikksituasjoner
- Skolestarterne lærer om skilt og bruk av refleks

Kompetanseplan

Barnehagene utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Dette er et utviklingsarbeid som involverer hele personalet og som foregår i den enkelte barnehage. Hver barnehage utarbeider en kompetanseplan.

Organisasjonskart barnehagen

Solstad barnehage
Agnesveien 14
3292 Stavern

Askeladden: 98 23 18 11
Rødhette: 98 23 18 02
Gullhår: 98 22 56 33
Tyrihans: 98 22 56 34

Barnehagens hjemmeside:
[Solstad barnehage - Larvik kommune](#)

Styrer Solstad:

Lisa Christoffersen Dafku 99 23 40 86

lisa.christoffersen.dafku@larvik.kommune.no

Virksomhetsleder barnehage:

Anja Sterner 91316049

anja.sterner@larvik.kommune.no

Kommunalsjef

Rikke Janet Hellum

rikke.janet.hellum@larvik.kommune.no

PRAKTISKE OPPLYSNINGER

Barnehagen har åpent fra 07.00 - 16.30, mandag til fredag.

Barnehagen har åpent mellom jul og nyttår og i påskeuka etter behov. Julaften, nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag stenger barnehagen kl. 12.00.

Solstad barnehage holder sommerstengt i **uke 28, 29 og 30** i likhet med øvrige kommunale barnehager. Barn som begynner på skolen må avvike ferie før 1.august.

Barnehagen har **5 planleggingsdager** i året, disse dagene er barnehagen stengt.

- 21.8.26
- 13.11.26
- 04.01.27
- 07.05.27
- 11.6.27

Personalet jobber da med evaluering, pedagogiske planer og kompetanseheving

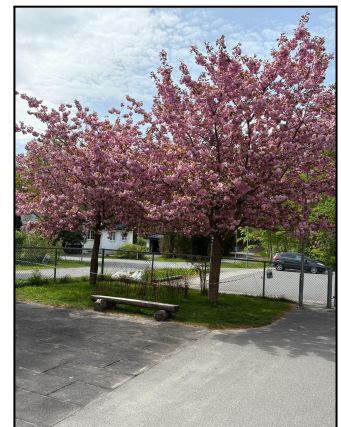
Dugnad

Barnehagen inviterer til dugnad en gang i året. Der jobber vi sammen om vedlikehold av barnehagens utemiljø. Like viktig er den sosiale rammen rundt dette, der vi får tid til å prate og bli bedre kjent med hverandre.

Barn og sykdom

Vi ønsker at dere sier ifra om sykdom og gir beskjed dersom barnet er hjemme. Ved diaré og oppkast skal barnet være hjemme fra barnehagen i 48 timer. Som hovedregel kan en si at dersom barnet er for sykt til å delta i vanlige aktiviteter ute og inne, skal det holdes hjemme.

Som et ledd i å begrense smitte og sykdom, skal dere hver morgen ta en tur innom badet for å vaske

hendene på barna når dere kommer om morgenen.

For mer informasjon: <http://www.fhi.no/>

Rydding av hyller

Den siste fredagen i hver måned vil vi at dere rydder hyllene og tar med klær og utstyr hjem. På den måten får vi vasket hyllene og plassene og dere får sett igjennom ekstratøy og utstyr.

Barns egne leker

Vi ønsker ikke at barna skal ha med egne leker hjemmefra til barnehagen. Vi har leker som er tilpasset barnas behov og aktivitet. I tillegg er det lettere å få til en delekultur når ingen «eier» lekene.

Fortell meg

*Fortell meg at jeg er noe
at jeg kan noe,
at jeg betyr noe.
Fortell meg det*

*Ikke fortell meg det jeg gjorde,
eller det jeg kunne gjort,
eller det jeg burde eller skulle gjort.
Nei, ikke fortell meg det.*

*Fortell meg at jeg er noe
at jeg kan noe,
at jeg betyr noe.
Fortell meg heller det*

*Jeg trenger det, skjønner du.
Jeg trenger det så sårt.
Jeg trenger en søyle av trygghet
å lene meg mot gjennom livet.*

*Jeg trenger det, skjønner du.
For det er så værhardt å leve.*

~ Ragnhild Bakke Waale ~